

TURUN YLIOPISTO
Kliininen laitos, Lääketieteellinen tiedekunta

MÄKINEN, ANNIINA: Leikki-ikäisen temperamentin yhteys aktigrafilla mitattuun uneen

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 29 sivua
Lastentaudit
Huhtikuu 2016

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää leikki-ikäisten lasten temperamentin ja aktigrafilla mitatun unen välistä yhteyttä. Aktigrafialla tarkoitetaan liikeaktiiviteettirekisteröintiä, jonka avulla voidaan arvioida etenkin uni-valverytmiä.

Tutkimusaineistona oli Turun alueella asuvia vapaaehtoisia suomalaisten perheiden biologisia 3–6-vuotiaita lapsia. Tutkimukseen osallistui 79 perinteisessä päivähoitossa tai vuoropäivähoitossa olevaa lasta. Temperamenttia arvioitiin vanhemman täyttämällä temperamenttikyselylomakkeella (Children's Behavior Questionnaire). Lasten unta mitattiin aktigrafilla viikon ajan.

Tutkimuksessa verrattiin lapsen temperamenttiulottuvuuksien yhteyttä (itsesääteily, kielteinen tunnelmaisuus ja ulospäin suuntautuneisuus) aktigrafialla mitattuihin unimuuttujiin käyttämällä regressioanalyysia ja Pearsonin korrelaatioita. Unimuuttujina käytettiin unen tehokkuutta, kokonaisuniaikaa ja valo-pimeäliikesuhdetta. Muuttujat vakioitiin lapsen iän, sukupuolen, vanhempien koulutuksen, päivähoitomuodon, päivähoidon aloitusiän, pitkäaikaissairauden, äidin iän, yksinhuoltajuuden, vanhempien depressioseulan (EPDS), unikyselyn (JSS) ja yleisen terveydentilaa kartoittavan kyselyn (GHQ-12) suhteen.

Tässä tutkimuksessa temperamenttiulottuvuuksilla ja aktigrafilla mitatun unen välillä ei havaittu yhteyttä, kun kaikki taustamuuttujat oli vakioitu. Ennen vakiointia taustamuuttujilla kokonaisunimäärän ja lapsen ulospäin suuntautuneisuuden välillä oli tilastollisesti merkitsevä yhteys siten, että lapset, jotka olivat saaneet suuremmat pisteet ulospäin suuntautuneisuudesta, nukkuivat öisin enemmän kuin vähemmän pisteitä saaneet lapset ($p < 0,05$). Tämän yhteyden varmistamiseksi tarvittaisiin suurempi aineisto. Lisäksi havaittiin, että vanhempien koulutuksen ja lapsen saamien itsesääteilypisteiden välillä oli yhteys, siten, että lapsen saamat pisteet olivat suuremmat korkeakoulututkinnon suorittaneiden vanhempien lapsilla. Tämän havainnon ymmärtämiseksi asiaa pitäisi tutkia lisää.

Asiasanat: temperamentti, uni, leikki-ikä, aktigrafia